

NR 2 2021

Lyckoslanten

TIDNINGEN OM
PENGAR & SPARANDE
FRÅN SWEDBANK &
SPARBANKERNA
ÅRSKURS 4-6

SKRIK HÖGRE!

Är Koffe en Spara eller Spara?

IDOLBILD
THE
WEEKND

Läs vår
second hand-guide

Loppis är poppis

LÄRARHANDLEDNING

BRUGA IFRAN!"

LÄRARHANDLEDNING

till Lyckoslanten NR 02 2021

LYCKOSLANTEN riktar sig till barn i årskurs 4–6. Den handlar om ekonomi, entreprenörskap och engagemang och svarar på frågor som till exempel: Vad är privatekonomi? Hur når jag mina drömmar? Vad vill jag förändra i mitt liv och i samhället?

FÖR ATT UNDERLÄTTA för dig som lärare att jobba vidare med Lyckoslanten har vi tagit fram idéer till roliga och lärorika lektioner att använda i din undervisning utifrån tidningens artiklar. Uppgifterna utgår från läroplanens syften och kunskapskrav samt syftar till att stärka entreprenörskapet i skolan.

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållnings-sätt som främjar entreprenörskap.”

”Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet. Arbetsformerna stimulerar fantasi och skapande. Inre drivkrafter och motivation är viktigt för det entreprenöriella lärandet i alla åldrar, från förskola till vuxen-utbildning. Centralt är att sätta det eleverna gör i ett sammanhang och se till helheten. Ämnesövergripande tematiska arbetssätt där elever tar ansvar för sitt lärande och där resultatet kan vara till nytta utanför skolan är karaktäristiskt. Samarbete med aktörer utanför skolan gör skolarbetet mer verklighetsanknutet.”

OM ENTREPRENÖRSKAP FRÅN SKOLVERKET

I DET HÄR KOMPENDIET finns några färdiga lektionstips som du kan göra med din klass. Eleverna kan även själva arbeta med frågeformuläret som finns på sidan 22 inne i tidningen. Frågorna bygger på Lyckoslantens innehåll. I vissa fall hittas svaren på tidningssidorna – andra frågor kräver egen efterforskning. Facit finns upp och ner på sidan 24.

VI HOPPAS att ni tycker att Lyckoslanten är ett kul och värdefullt inslag i skolvardagen. Lärarhandledningen finns även som pdf på www.lyckoslanten.se.

TILL SIST: Vi skickar ut tidningen till alla skolor med undervisning i årskurs 4-6 som finns med i Skolverkets register. Antalet tidningar till varje skola baseras på Skolverkets register. Om du vill beställa fler eller färre tidningar, ändra adress eller något annat distributionsrelaterat: maila till lyckoslanten@vi.se. Ett antal lärarhandledningar skickas till alla skolor som får tidningen. Behöver din skola fler lärarhandledningar finns den som pdf att läsa eller skriva ut på www.lyckoslanten.se

NI ÄR ALLTID VÄLKOMNA att höra av er till oss på lyckoslanten@vi.se med idéer, synpunkter och frågor! Och du, kika gärna in på vår webbsida: www.lyckoslanten.se!

1. PLANERA KLIMATSMART

Bygger på artikeln *Begagnat är bäst* på sidorna 12–13

ÄMNE: Geografi.

SYFTE: Värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

CENTRALT INNEHÅLL: Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

ÖVNING: Läs artikeln *Begagnat är bäst* tillsammans och prata om vad second hand är för något.

- Hur tror ni att second hand har kommit till?
- Vad betyder själva ordet?
- Vilka använder sig av second hand?
- Har du någon gång handlat second hand?

Titta tillsammans second hand-guiden och prata om vilka för- och nackdelar det finns med de olika sätten att handla. Be dem också fundera över om det finns andra sätt man kan handla eller få tag i begagnade kläder och saker. Skriv förslagsvis upp det på tavlan.

Dela in klassen i par eller grupper och låt dem diskutera på vilket sätt second hand-köp kan påverka miljö och

bidra till en hållbar utveckling. Låt grupperna skriva upp så att de sedan kan redovisa vad de har pratat om och kommit fram till.

OM DU HAR TID – OCH DET INTE ÄR PANDEMI:

Planera för en egen loppis. Här kan ni förslagsvis be eleverna att kolla hemma och med släktingar om de har saker som de vill bli av med. Bestäm en dag där ni kan bjuda in både föräldrar och elever till er loppis.

Låt eleverna få göra inbjudningar och plakat som ni kan hänga upp, samt komma överens om hur det ska se ut med bord och uppställning under loppisen. Vilka ska stå vid borden vid vilka tider och hur ska man turas så att alla får både sälja och köpa?

2. GÖR ETT LÄS-PROJEKT

Bygger på krönikan *Vad är det för fel på att läsa?* på sidan 17.

ÄMNE: Svenska.

SYFTE: Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

CENTRALT INNEHÅLL: Berättande texter och sakprosatexter.

ÖVNING: Läs krönikan *Vad är det för fel på att läsa?* för klassen och prata om hur eleverna upplever läsning.

- Känner ni igen er i berättelsen?
- Brukar ni läsa böcker på er fritid?
- Hur ofta i så fall?
- Tror ni att man läser mindre nu än man gjorde förr?
- Vad kan man göra för att tycka att det är roligt att läsa?
- Vad finns det för olika typer av böcker och genrer?
- Vad gillar ni bäst för genrer?

Berätta att ni ska ha ett läs-projekt tillsammans där ni får möjlighet att inspirera varandra till att läsa mera och att hitta böcker som man verkligen tycker om.

Inför denna lektion eller senare kan du planera för att göra ett bokcafé där du lånar böcker från skolans bibliotek eller ett som finns i er kommun. Låna böcker i olika genre som t.ex. fantasy, äventyr, kärlek, fakta, humor, rysare etc. Duka upp böckerna så att varje genre har sitt eget bord.

Låt eleverna gå runt och titta på böckerna och välja någon de vill läsa. Spela gärna mysig musik.

Läsningen av böckerna resulterar sedan i att man får göra "bok-puffar" där man får berätta om en bok man har läst för sina kamrater. Låt eleverna få förbereda sig utifrån följande punkter:

- Vad heter boken?
- Vilken genre?
- Vad handlar den om?
- Beskriv huvudpersonerna.
- Vad var bra med boken?
- Vad var mindre bra?

Detta projekt kan med fördel pågå under en längre tid så att eleverna hinner att läsa flera böcker. Uppmuntra dem också att testa flera olika genrer.

GÄSTKRÖNIKAN

Låt dina elever skriva krönikor till Lyckoslanten!

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften."

"Undervisningen ska bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket."

ÄMNE: Svenska.

Läsarna får hjälpa oss att skapa innehållet i tidningen. Vill dina elever skicka in krönikor? Alla klasser som vill är välkomna att skicka in komplett material till oss på lyckoslanten@vi.se. Vi väljer ut en text som publiceras i Lyckoslanten.

NÅGRA EXEMPEL PÅ ÄMNET:

Sopsortera bättre

Vego är bäst!

Varför får jag inte ha mössa inomhus?

Sluta klaga på Taylor Swift!

Mall

Här är en mall för dig/er som vill skriva en krönika. Dessa sektioner ska finnas med och anpassas till ämnet.

1. KRÖNIKA

En personlig text där skribenten utgår från sina egna erfarenheter. Ska vara tankeväckande och/eller underhållande. Vanligtvis skriver man i jag-form och har en poäng som man vill få fram och försöker få till i en rolig eller tänkvärd slutkläm.

Be eleverna att hitta ett aktuellt ämne att skriva om, eller berätta om en situation eller upplevelse.

Några tips:

- Var inte rädd för att ha åsikter eller att vara rolig. En krönika ska vara lättläst. Den får gärna vara underhållande, intressant och lite provocerande. Men inte elak mot andra, förstås.
- Var personlig. Använd dig av egna erfarenheter. "När jag skulle byta skola grät jag mig till sömns varje natt – men det gick bra sedan!" eller "Igår när jag gick till affären såg jag en tiggare. Synen gjorde mig så..."
- **VIKTIGT:** En krönika är ingen faktatext. Skolarbetet om vikingatiden kan inte vara en krönika.

Att leverera: Text på cirka 1500 tecken, inklusive blanksteg.

2. FAKTA OM SKRIBENTEN

En krönika får mer liv om man får veta lite mer om avsändaren bakom texten.

Att leverera: Faktaruta som innehåller:

Namn, ålder, skola, intressen och "min/vår hälsning till Sveriges mellanstadieelever".

Vi behöver ert material senast:

4 JUNI 2021

3. LISTA MED 3 TIPS som är relaterat till ämnet. Det kan vara tips eller en topplista. Till exempel: Till krönika om att vi inte ska slänga så mycket mat – **3 sätt att bli (kli)matsmart**. Till krönika om att vara kär i sin idol – **3 bästa låtarna med xxx**. Roligast är om tipsen inte är för lika varandra.

Att leverera: 3 tips eller liknande, med max två meningar till varje tips.

4. FOTO

Färgbild på skribenten/skribenterna. Närbild eller i halvfigur (se exempel ovan).

Att leverera: Ett högupplöst foto på författaren/författarna (det kan vara flera som skriver tillsammans).

Maila ert material (eller frågor) till: lyckoslanten@vi.se

BRA ATT TÄNKA PÅ:

FOTON Det räcker att ta bilder med en smartphone eller Ipad, om ni inte vill eller kan fotografera med andra kameror. Se till att ljuset är bra och att människor tittar in i kameran. Bilder bifogas separat i mail.

TEXTER Alla texter levereras samlade i **en och samma word-fil**.

MALLFÖRSLAG FÖR KRÖNIKA:

RUBRIK Den större överskriften som lockar till läsning och berättar vad artikeln handlar om.

INLEDNING Ger en bakgrund till ämnet, ett citat, eller kanske bara börja mitt i en situation, som: "Jag står mitt i stallet och förstår ingenting. Var har Chaplin tagit vägen?"

BRÖDTEXT Krönikans största del. Själva resonerande texten.

AVSLUTNING Sammanfattning av krönikans innehåll och gärna en slutsats som kopplar ihop texten med inledningen: "Jag kommer aldrig att glömma Chaplin."

3. VÅRT EGET FÖRETAG

Bygger på artikeln *Alice hobby blev ett företag* på sidorna 10–11.

ÄMNE: Samhällskunskap.

SYFTE: Reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar.

CENTRALT INNEHÅLL: Privatekonomi och relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion.

ÖVNINGAR:

Låt eleverna läsa artikeln eller alternativt att ni läser den tillsammans. Prata sedan om innehållet tillsammans.

- Vad var det som gjorde att Alice började med ett "hobbyföretag"?
- Får barn ha eget riktigt företag?
- Hur lade Alice upp planerna för sitt företag?

Fråga eleverna vilken typ av hobbyföretag man skulle kunna tänka sig att barn kan ha förutom det som Alice har där hon gör smycken. Skriv upp deras förslag på tavlan.

Berätta för eleverna att de ska få fundera på vad som kan vara viktigt att tänka på när man ska bilda ett företag. Utgå från punkterna nedan och skriv upp dem på tavlan. Låt eleverna jobba i mindre grupper.

- Vilket företag skulle ni vilja starta?
- Vad ska det heta?
- Vilka varor eller tjänster ska ni sälja?
- Hur ser marknaden ut? Är många intresserade av sådana varor och tjänster?
- Vad ska ni ha för priser?
- Vilken utrustning behöver ni?

Låt grupperna få använda I pads, telefoner eller annat för att söka information som kan vara relevant för det företag som de vill starta. Låt dem sedan skriva en affärsplan utifrån nedanstående punkter men gå igenom uttrycken först så att alla förstår vad det betyder.

1. Affärsidén (produkten/tjänsten)
2. Lite om dig/er som har företaget.
3. Marknaden/kunder (Hur ser det ut idag?)
4. Konkurrenter (Göra andra liknande saker?)
5. Marknadsföring/försäljning (Hur ska ni nå ut?)
6. Lokal/Utrustning (Var ska ni vara och vad behövs?)
7. Ekonomi/budget (Vad kommer det att kosta?)
8. Finansiering (Hur får ni pengar för att sätta igång?)

ÖVERGRIPANDE LÄROPLANSKOPPLING

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor.”

”Eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.”

Lyckoslantens lärarhandledning

görs av

CHRIS QWIST

som är lärare, specialpedagog och läromedelskonsulent.

Boka föreläsning

Förra året träffade Swedbank och sparbankerna 53 800 elever för samtal om ekonomi. Nu vänder vi oss även till låg- och mellanstadiet med föreläsningen *Prata pengar*.
Läs mer och boka en föreläsning på swedbank.se/ungekonomi